

De vrouw uit Havana

Warme zeewind deed de palmbladeren ruisen. De bomen voor de entree van restaurant Coconut Joe waren van de stam tot en met de kruin versierd met kleine lampjes. Terwijl een serveerster de deur voor Angela openhield, verwelkomde Frank haar. De rondbuikige eigenaar van het beste steakhouse op de Kaaimaneilanden kuste haar twee maal op de wang.

‘Wow, Angie!’ riep hij. ‘Wat zie je er prachtige uit in die rode jurk. En dan die schoenen!’ Frank hief zijn handen in de lucht en wiste daarna het zweet van zijn voorhoofd. ‘Kom verder. Ik heb een prachtige plek voor je aan de bar.’ Hij boog zich vertrouwelijk naar voren. ‘Naast een charmante meneer die ook in zijn eentje dineert.’

Angela schudde lachend haar hoofd. Op haar hoge hakken trippelde ze de over de veranda, langs de tafels met gasten naar de ovale bar met uitzicht op zee. De verlichte vissersboten dobberden op de kalme zee. Sinds ze van de ene op de andere dag uit Havana was vertrokken en naar de Kaaimaneilanden was gegaan, at ze regelmatig bij restaurant Coconut Joe. Het was nu vijf maanden en een week geleden. Geen spoor had ze achtergelaten. Hoewel ze fotograaf was, had ze op het eiland al snel een baan gevonden als duikinstructrice. Duiken was in Cuba al een hobby van haar en behalve snorkelen en met een boekje op een van de bounty-stranden liggen, was duiken dé toeristische attractie van het eiland. Ze verdiende er een prima boterham mee.

De gelakte, houten bar was gedekt met zwarte, linnen placemats en gesteven, witte servetten. Witte, zijden lakens waren om pilaren gedrapeerd en bolden op door het zeebriesje. Frank schoof galant een kruk voor haar naar achteren. Angela plofte neer op het koele leer, streek haar rode jurk over haar knieën en negeerde de man links van haar, die haar van top tot teen opnam. Op de achtergrond klonk salsamuziek.

‘Wat wil je drinken?’ vroeg Frank.

De man naast Angela legde een hand op de schouder van Frank. ‘Mijn beurt.’ Hij stak zijn hand naar Angela uit. ‘Rafael Garcia.’

‘Angela Rodriquez.’ Angela glimlachte verlegen.

Rafael bestelde bij Frank een witte wijn voor haar en nog een gin-tonic voor zichzelf.

‘Angela Rodriquez,’ herhaalde Rafael. ‘Dat klinkt behoorlijk Spaans.’ Hij lachte een prachtige rij witte tanden bloot. ‘Waar kom je precies vandaan?’ Zijn halflange, donkere haar was naar achteren gekamd en accentueerde zijn brede kaaklijn. Het zat alsof hij net uit de douche was gestapt. Zijn witte, linnen overhemd hing losjes om zijn bovenlichaam. Hij nam een paar grote slokken van zijn gin-tonic.

‘Zit je al lang op de Kaaimaneilanden?’ vroeg Angela. Ze nipte aan haar koele wijn. Vragen over haar eigen leven ontweek ze liever.

‘Al zeventien jaar.’ Rafael knikte.

‘Zo lang? Hoe hou je dat vol?’

‘Met geld verdienen,’ lachte hij. ‘Ik werk al vijftien jaar als advocaat bij een trustkantoor.’ Zijn ogen gleden langs haar lichaam, toen Angela haar benen over elkaar sloeg. Hij schraapte zijn keel en draaide een kwartslag op zijn kruk. ‘Ik ben uit Cuba gevlucht en heb hier politiek asiel aangevraagd.’ Voordat hij verderging, wenkte hij de barman en vroeg om de menukaart. ‘Ik werkte voor Fidel Castro. Als aanklager bij het Openbaar Ministerie.’

‘En waarom ben je gevlucht?’ Angela haalde haar hand door haar zwarte, krullende haar. Rafael speelde met zijn servet en keek ernaar. Bij zijn slapen zaten wat grijze haartjes.

‘Volgens mij ben je ook Cubaanse,’ zei hij ontwijkend en hij keek opzij.

Ze knikte en sloot een kort moment haar ogen.

‘Zullen we samen eten nu we toch naast elkaar zitten?’ Rafael keek Angela aan en schoof de menukaart tussen hen in.

Ze glimlachte. ‘Ach, waarom niet.’ Ze tuurde naar de kaart en koos voor een ravioli met kreeft. Als hoofdgerecht nam ze een *filete de lomo*, medium gebakken in pepersaus, met als bijgerecht broccoli. Rafael volgde haar voorbeeld. Frank kwam de bestelling opnemen en knipoogde heimelijk naar haar. Hij zette twee nieuwe glazen drank van het huis voor hun neus.

‘Ga je altijd alleen uit eten? Een dame als jij wordt toch zeker iedere dag mee uit eten gevraagd?’

‘Dat zijn geen vragen maar aannames.’ Angela glimlachte. ‘Maar om antwoord op je vraag te geven, ik ben jarig vandaag.’

‘Echt waar? Gefeliciteerd.’ Rafael keek haar met zijn indringende, bruine ogen aan. Hij boog naar voren en gaf haar heel brutaal een zoen op haar wang. ‘Laat dit diner dan mijn cadeau zijn. Angela.’ Hij rook fris, naar een kruidige musk. De kraaienpootjes rond zijn ogen wezen, net als zijn lippen, omhoog als hij lachte. Ze kon niet ontkennen dat hij knap was, met zijn lange wimpers, geprononceerde neus en gebruinde huid.

Terwijl hun glazen klonken, vroeg Angela opnieuw waarom Rafael uit Cuba was gevlucht.

‘Door de liefde, althans...’ Hij zuchtte.

‘De liefde,’ herhaalde Angela. Ze schoof op haar kruk heen en weer.

Rafael knikte. ‘Adriana was de liefde van mijn leven. We stonden op punt te trouwen toen ik erachter kwam dat ze het met mijn beste vriend deed.’

Angela goot in een keer haar glas leeg. Het koele, witte vocht gleed haar keel in. ‘En toen?’ Ze zat op het puntje van haar kruk.

‘We hadden plannen om samen Cuba te ontvluchten en een beter bestaan op te bouwen. Zij is arts, ik dus advocaat, maar we verdienden samen nog minder dan een barman. Dat frustreerde ons.’ Rafael pauzeerde. ‘Gaat het goed met je?’ vroeg hij plotseling.

‘Jawel. Maar...’ Door Rafaels verhaal borrelde de schaamte bij Angela weer naar boven, die ze zo goed en kwaad als het kon probeerde te onderdrukken. Na enige aarzeling begon ze te vertellen hoe ze het vlak voor haar trouwen op haar heupen had gekregen. En hoe ze het gevoel had dat Xavier, haar verloofde, haar wilde vastleggen, dat het huwelijk aan haar werd opgedrongen. ‘Mijn verhaal is het tegenovergestelde van jouw verhaal. Ik ben drie dagen voor ons huwelijk uit Havana vertrokken,’ zei ze zacht. Ze zag haar kostbare trouwjurk voor zich, de uitnodigingen, de trouwlocatie, de band, hun toekomstige huis en ze hoorde Xavier nog zeggen dat het normaal was om te denken: is dit nu de man met wie ik tot mijn

tachtigste mijn leven ga delen? Ondanks zijn overredingskracht had ze er niet meer naar willen luisteren. De bemoeienissen van zijn familie, het was haar allemaal te veel geworden. Het was hun huwelijk niet meer, anderen bepaalden. Xavier had haar noodkreet wel gehoord, maar luisterde niet.

‘Sorry jongens, ik kom even storen, de voorgerechten.’ Angela leunde opzij terwijl Frank twee borden neerzette. ‘Geniet ervan.’ Frank verdween de keuken weer in. Angela had ineens niet meer zo’n trek. Het was eigenlijk nog maar zo kort geleden. De gedachten aan haar oude leven deden haar plotseling pijn.

‘Mis je je familie niet? En... Adriana?’ Met haar vork prikte ze in een stukje kreeft.

‘Mijn naaste familie woont in Miami. Ik bezoek ze regelmatig.’ Rafael at met smaak zijn ravioli. ‘En Adriana... ze heeft nog heel lang naar me gezocht. Ze wilde me terug, had spijt. Dat vertelden mijn moeder en mijn broer mij jaren terug. Ik heb haar nog wel eens willen bellen, maar toen ik hoorde dat ze was getrouwd en kinderen had, heb ik het maar niet gedaan.’

‘Heb je nooit spijt gehad dat je haar geen kans hebt gegeven het goed te maken?’

‘Het is nu al zo lang geleden, maar als ik opnieuw moest beslissen, zou ik er wat langer over nagedacht hebben. Minder impulsief zijn geweest. Maar ja, wat wil je, ik was toen wel zeventien jaar jonger.’ Hij snoof. ‘En jij?’

Angela draaide een streng haar om haar vingers.

‘Mijn moeder weet niet waar ik ben. Ik heb een brief achtergelaten toen ik vertrok. Ik denk erover haar in het geheim te verrassen, maar ik durf niet zo goed. Hoe langer ik wegblijf hoe moeilijker het wordt.’ Angela had zich allerlei voorstellingen gemaakt over de reacties van haar familie.

‘Je moet gaan,’ riep Rafael enthousiast. ‘Je moeder zal dolblij zijn om je weer te zien!’

Angela zag haar vader voor zich die vast heel erg boos zou worden en haar moeder die in tranen zou uitbarsten. Ze wist zeker dat haar broer haar vermanend zou toespreken, om nog maar te zwijgen van de schande die haar schoonfamilie

over haar zou uitstrooien. En Xavier... Alleen al de gedachte Xavier onder ogen te moeten komen deed haar maag samenknijpen.

‘Mis je hem?’ vroeg Rafael.

‘Hard werken in een ander land is het beste medicijn.’ Xavier wilde natuurlijk niks meer van haar weten. Daar kende ze hem goed genoeg voor. Zijn latino ego en trots waren aangetast. Xavier en zij werden door familie en vrienden als het gouden koppel gezien. Ze pasten bij elkaar, vonden elkaar aantrekkelijk, inspireerden elkaar, waren soulmates, deelden dezelfde humor en interesses. Maar wat was daar van over? Ze had het verprutst, ze was weggerend. Ze slikte en keek naar de dobberende bootjes op zee.

Rafael observeerde haar. ‘Misschien moet je jezelf niet zo kwellen.’

Angela schoof haar nog halfvolle bord opzij.

Rafael pakte haar hand en gaf er een kus op. ‘Je lijdt eronder. Ik zie het in je ogen. Laat me je een ding zeggen: ik heb spijt. Adriana was de liefde van mijn leven en ik ben haar nooit vergeten. Snap je? Van echte liefde kun je niet weglopen.’

‘Ik denk niet dat Xavier zich zorgen om me maakt.’ Angela nam een paar slokken wijn.

‘Waar je mij net van beschuldigde, doe je nu zelf. Aannames. Misschien mist hij je verschrikkelijk. Draai het eens om?’

Angela bestudeerde ontwijkend haar wijnglas en na een lange stilte zei ze: ‘Ik heb geld gespaard voor mijn moeder, dan kan ze een wasmachine kopen. Nu doet ze het nog met de hand. Haar vingers staan krom van het wringen.’

‘Zou je wat voor me willen doen als je toch besluit naar Havana te gaan?’ ging Rafael onverstoort verder. ‘Ik heb nog steeds de ring die ik Adriana wilde geven bij ons huwelijk. Zou jij hem haar willen brengen? Het is heel belangrijk voor me.’

‘Oké, als ik ga, wil ik dat best voor je doen. Als ik jou daarmee help.’

‘Dank je. Ik kom hem morgen wel even bij de duikschool langsbrengen met een brief en het adres.’

Na het hoofdgerecht en de koffie bedankten Rafael en Angela de gastheer en samen liepen ze naar buiten. Toen Rafael bij het afscheid aanstalten maakte om haar een kus te geven, draaide Angela haar hoofd opzij en belandden zijn lippen op haar

wang. Vlak voordat hij zijn auto instapte, fluisterde hij nog snel in haar oor:
'Vergeven, Angela, verlicht. Begin bij jezelf.'

Buiten tsjirpten krekels.

José Martí International Airport, stond er boven het luchthavengebouw net buiten Havana. Angela daalde de trap af van het Cayman Airways toestel. Een warme wind drukte de rode jurk tegen haar lichaam. Het was nu bijna een half jaar geleden dat ze haar vaderland had verlaten en een mengeling van opgewondenheid en nervositeit trokken door haar buik. Haar hartslag verhoogde.

Niet veel later zat ze in een taxi en gleeed het Cubaanse landschap aan haar voorbij. Rafaels brief hield ze stevig in haar hand geklemd, de ring zat in een doosje in haar tas. Hier en daar passeerden rammelende en rokende auto's uit de jaren vijftig hen. Roestige Fords, Buicks en Pontiacs in felle kleuren, van roze en knalgeel tot mintgroen, bijna allen op het punt van instorten. In het centrum van Havana draaide Angela het autoraampje naar beneden. Ze zag hoe een man verkleed als Che Guevara op straat poseerde voor een toerist en op een pleintje maakten Cubanen muziek. Vrouwen in glanzende hesjes en rokjes dansten soepel de salsa. Passerende mannen floten of riepen 'Guapa!' Angela glimlachte, ze had de passie van deze stad gemist op de Kaaimaneilanden.

De taxi reed langzaam door Vedado, de oude wijk waar Adriana ergens zou moeten wonen. Angela zag haar favoriete *paladar*, Café Laurent, een restaurant met een dakterras dat uitkeek over het oude centrum. Even droomde ze weg en oude herinneringen kwamen boven. Ze zou nu het liefst met een koel drankje op dat dakterras zitten, maar eerst moest ze Adriana zien te vinden. Op de hoek van de Calle L liet ze zich door de taxi afzetten. Het laatste stukje zou ze lopen. Het was best spannend om bij te dragen aan een liefdesgeschiedenis, vond ze.

Voor een lichtblauw geschilderd, koloniaal pand met een patio van terracotta tegels en romaanse zuilen bleef ze staan. Numero 44: hier moest Adriana wonen. Een gietijzeren hek stond op een kier en rondom het huis was het stil. Angela keek om zich heen en stapte het hek binnen, de tuin in waar potten met uitbundig bloeiende bougainville en oleander stonden. De bloemen geurden sterk.

‘Hallo?’ riep ze voorzichtig. Haar hakken tikten op de terracotta tegels van de patio. De houten deur stond eveneens op een kier. Ze verwachtte een blaffende hond, maar toen er niets gebeurde, duwde ze de deur open. Opnieuw riep Angela. Ze rommelde in haar tas en haalde het doosje met de ring eruit. Pas toen ze opkeek zag ze in de hal de rozenblaadjes en de brandende waxinelichtjes op de grond. Ze fronste. Wat vreemd... Waar had Rafael haar op afgestuurd? Was hij wel te vertrouwen?

Op haar hoede liep ze de hal in. De woonkamer was minimalistisch ingericht met op de houten vloeren alleen een paar witte banken en een tapijt, en aan de gestuukte wanden ingelijste zwart-witfoto’s van *Havana Vieja*. Voor een van de foto’s stond ze stil. Ze herkende de art deco-winkel van de oudste apotheek van de stad. Honderden porseleinen potten met pillen en poeders met spannende namen die niemand begreep, stonden rij aan rij op de donkere, houten planken achter de immense toonbank.

Ineens kuchte er iemand achter Angela. Met een schok draaide ze zich om. Ze verlamde. Haar lichaam werd warm en koud tegelijk.

‘Xavier...’ Ze wilde nog iets zeggen maar kon de juiste woorden niet vinden.

Langzaam liep Xavier op haar af. ‘Angela,’ fluisterde hij met een hese stem. Toen hij haar naam nog een keer herhaalde vloog ze in zijn armen. Hij tilde haar op en draaide een rondje.

‘Mi amor. Dacht je nu echt dat je voor me weg kon lopen?’

Angela lachte door haar tranen heen. Het doosje met de ring hield ze nog steeds in haar handen geklemd.